

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Волгіна Н.О.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„Фінансовий ринок”**

(для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання
спеціальності 6.050100 та 7.050107 – «Економіка підприємства»)

Харків – ХНАМГ - 2009

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Фінансовий ринок” для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання спеціальності 6.050100 та 7.050107 – «Економіка підприємства» / Укл.: Волгіна Н.О. – Харків: ХНАМГ, 2009. - 20 с.

Укладач: Н.О. Волгіна

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: проф., к.е.н. Юр'єва Т.П.

Рекомендовано кафедрою Міської і регіональної економіки (протокол № 8 від 20.03.2009р.)

© Волгіна Н.О., ХНАМГ, 2009

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	4
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (для студентів 5 курсу денної форми навчання)	8
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	8
2.2. Зміст дисципліни.....	8
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	10
2.2.2. Лекційний курс.....	10
2.2.3. Практичні заняття.....	11
2.2.4. Індивідуальні заняття.....	11
2.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	11
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	12
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	13
3. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (для студентів 5 курсу заочної форми навчання)	14
3.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	14
3.2. Зміст дисципліни.....	14
3.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	16
3.2.2. Лекційний курс.....	16
3.2.3. Практичні заняття.....	17
3.2.4. Індивідуальні заняття.....	17
3.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	17
3.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	18
3.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	19

ВСТУП

Дисципліна „Фінансовий ринок” за освітньо-професійною програмою має статус варіативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- МОН України, СВО ХДАМГ, варіативна частина «Освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста» спеціальності 7.050107 - «Економіка підприємства» та «Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра» спеціальності 6.050100 - «Економіка підприємства», 2002р.

- МОН України, СВО ХДАМГ, варіативна частина «Освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціаліста» спеціальності 7.050107 - «Економіка підприємства» та «Освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра» спеціальності 6.050100 - «Економіка підприємства», 2002р.

- СВО ХНАМГ, Навчальний план підготовки спеціаліста спеціальності 7.050107 – «Економіка підприємства» та Навчальний план підготовки бакалавра спеціальності 6.050100 – «Економіка підприємства», Харків, 2006р.

Програма ухвалена кафедрою „Міської і регіональної економіки” (протокол № 1 від 29.08.2008р.) та Вченою радою факультету „Економіки і підприємництва” (протокол № 6 від 29.08.2008р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни: формування комплексного розуміння системи взаємозв'язків на фінансовому ринку, отримання теоретичних знань з основних принципів організації і функціонування фінансового ринку, економічної сутності та призначення специфічних товарів, що обертаються на фінансовому ринку – грошей та цінних паперів, видах фінансових угод, методів фінансових розрахунків, а також необхідних практичних навичок щодо оцінки вартості фінансових інструментів і управління фінансовими інвестиціями в сучасних умовах.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні: фінансовий ринок як економічний простір, де формуються і функціонують відносини купівлі-продажу фінансових інструментів, цінні папери як інструмент фінансового ринку.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Макроекономіка	Стратегічне управління
Вища математика	Інноваційно – інвестиційна діяльність КП
Інвестування	Управління спеціальними проектами в ЖКГ
Фінанси підприємства	Дипломне проектування

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Фінансовий ринок (денна 2 / 72, заочна 3 / 108)

ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари (денна 0,5 / 18, заочна 1 / 36)

1.1 Фінансовий ринок: сутність та основні риси

1. Поняття фінансового ринку, його роль і місце в системі фінансово-економічних відносин
2. Структура та функції фінансового ринку
3. Товари та суб'єкти фінансового ринку
4. Характеристика грошового ринку
5. Ринок капіталів як джерело довгострокових фінансових ресурсів

1.2 Фінансові обчислювання у комерційних угодах

1. Термінологія фінансових обчислювань
2. Оцінка грошей у часі. Нарощування та дисконтування вартості грошей
3. Відсоткова та облікова, ефективна та номінальна ставки
4. Зміна умов фінансової угоди. Еквівалентні ставки
5. Фінансові ренти: сутність, види, визначення основних параметрів

ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент (денна 1,5 / 54, заочна 2 / 72)

2.1 Цінні папери як товар фінансового ринку

1. Сутність та властивості цінних паперів. Функції і роль цінних паперів в економіці
2. Класифікація цінних паперів
3. Вартість цінних паперів
4. Види і форми отримання доходу за цінними паперами

2.2 Ринок цінних паперів як складова фінансового ринку

1. Характеристика ринку цінних паперів: поняття, функції, структура. Учасники і професіонали фондового ринку
2. Регулювання фондового ринку: мета, суб'єкти, види
3. Первинний ринок цінних паперів
4. Вторинний фондовий ринок

2.3 Акції як основа формування власного капіталу підприємства

1. Характеристика акцій: сутність, цілі випуску, види, реквізити
2. Вартість акцій. Показники якості акцій
3. Оцінка акцій
4. Дивіденди та дивідендна політика підприємства

2.4 Облігації як джерело формування позикового капіталу

1. Характеристика облігацій: сутність, цілі випуску, реквізити
2. Класифікація облігацій
3. Вартість облігацій
4. Види і визначення доходу за облігаціями

2.5 Вексель. Вексельний обіг в Україні

1. Сутність векселя, функції векселів в економіці. Термінологія вексельного обігу. Особливості вексельного обігу в Україні
2. Класифікація векселів
3. Акцепт, аваль і протест векселя
4. Банківські операції з векселями

2.6 Аналіз цінних паперів

1. Цілі та види аналізу цінних паперів. Фундаментальний аналіз цінних паперів: сутність, завдання і етапи проведення
2. Технічний аналіз цінних паперів
3. Рейтингова оцінка емітента та цінних паперів
4. Портфель цінних паперів: поняття, види, мета формування та завдання управління
5. Оцінка доходу та ризику портфеля цінних паперів

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері
1. Вміти здійснити оцінку грошових потоків у часі	Виробнича	Технічна
1. Оцінювати фінансові ризики, пов'язані з інвестиціями в різні інструменти фінансового ринку 2. Оцінювати альтернативні варіанти залучення фінансових ресурсів і обирати оптимальний	Виробнича	Організаційна
1. Аналізувати стан фінансового ринку з точки зору інвестора та його перспективи 2. Прогнозувати коливання цін на фінансові інструменти 3. Здійснювати формування та управління портфельними інвестиціями	Виробнича	Управлінська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Волгіна Н.О. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансовий ринок” – Харків: ХДАМГ, 2003 – 81 с.
2. Волгіна Н.О. Методичні вказівки до самостійного вивчення курсу “Фінансовий ринок” і проведення практичних занять (для студентів 5 курсу спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства”) - Харків: ХНАМГ, 2004-52 с.
3. Горшина О.К. Цінні папери: Навч. Посібник. – К.: Центр навч. літ.-ри, 2006.-128с.
4. Колісник М.К., Маслак О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник - Львів, Нац.ун.-т, 2004.- 192с.
5. Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок: Навч.посібник.- К.:Каравела, 2004.-341с.
6. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: Навч.посібник -Київ: Центр навч.літ.-ри, 2005.-384с.
7. Пасічник В.Г., Афаліна О.В. Ринок цінних паперів: Навч.посібник.-К.: Центр навч. літ.-ри, 2005.- 168с.
8. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: Дело, 1992. – 321с.
9. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Підручник.- К.:Знання, 2006.-535с.

Анотація Фінансовий ринок

Мета вивчення дисципліни - формування комплексного розуміння системи взаємозв'язків на фінансовому ринку, отримання теоретичних знань з основних принципів організації і функціонування фінансового ринку, економічної сутності та призначення специфічних товарів, що обертаються на фінансовому ринку – грошей та цінних паперів, видах фінансових угод, методів фінансових розрахунків, а також необхідних практичних навичок щодо оцінки вартості фінансових інструментів і управління фінансовими інвестиціями в сучасних умовах.

Аннотация Финансовый рынок

Цель изучения дисциплины – формирование комплексного понимания системы взаимосвязей на финансовом рынке, получение теоретических знаний об основных принципах организации и функционирования финансового рынка, экономической сущности и назначении специфических товаров, которые обращаются на финансовом рынке – денег и ценных бумаг, видах финансовых сделок, методах финансовых расчетов, а также необходимых практических навыков по оценке стоимости финансовых инструментов и управлению финансовыми инвестициями в современных условиях.

Annotation Financial market

Aim of the discipline studying – forming complex understanding of financial market interaction system, gaining theoretical knowledge about the basical principles of financial market organizing and functioning, economic essence and specific characteristics of goods, turning over in the financial market – i.e. money and securities, kinds of financial transactions, financial accountings methods, as well as necessary practical habits in evaluating financial tools value and financial investment management in the contemporary conditions.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (для студентів 5 курсу денної форми навчання)

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КР	РГЗ		
7.050107 - Економіка підприємства Економіка підприємств міського гос-подарства	2 / 72	9	36	12	24		36			8		9

2.2. Зміст дисципліни

Модуль. Фінансовий ринок (2 / 72)

ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари (0,5 / 18)

1.1 Фінансовий ринок: сутність та основні риси

1. Поняття фінансового ринку, його роль і місце в системі фінансово-економічних відносин
2. Структура та функції фінансового ринку
3. Товари та суб'єкти фінансового ринку

4. Характеристика грошового ринку
5. Ринок капіталів як джерело довгострокових фінансових ресурсів

1.2 Фінансові обчислювання у комерційних угодах

1. Термінологія фінансових обчислювань
2. Оцінка грошей у часі. Нарощування та дисконтування вартості грошей
3. Відсоткова та облікова, ефективна та номінальна ставки
4. Зміна умов фінансової угоди. Еквівалентні ставки
5. Фінансові ренти: сутність, види, визначення основних параметрів

ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент (1,5 / 54)

2.1 Цінні папери як товар фінансового ринку

1. Сутність та властивості цінних паперів. Функції і роль цінних паперів в економіці
2. Класифікація цінних паперів
3. Вартість цінних паперів
4. Види і форми отримання доходу за цінними паперами

2.2 Ринок цінних паперів як складова фінансового ринку

1. Характеристика ринку цінних паперів: поняття, функції, структура. Учасники і професіонали фондового ринку
2. Регулювання фондового ринку: мета, суб'єкти, види
3. Первинний ринок цінних паперів
4. Вторинний фондовий ринок

2.3 Акції як основа формування власного капіталу підприємства

1. Характеристика акцій: сутність, цілі випуску, види, реквізити
2. Вартість акцій. Показники якості акцій
3. Оцінка акцій
4. Дивіденди та дивідендна політика підприємства

2.4 Облігації як джерело формування позикового капіталу

1. Характеристика облігацій: сутність, цілі випуску, реквізити
2. Класифікація облігацій
3. Вартість облігацій
4. Види і визначення доходу за облігаціями

2.5 Вексель. Вексельний обіг в Україні

1. Сутність векселя, функції векселів в економіці. Термінологія вексельного обігу. Особливості вексельного обігу в Україні
2. Класифікація векселів
3. Акцепт, аваль и протест векселя
4. Банківські операції з векселями

2.6 Аналіз цінних паперів

1. Цілі та види аналізу цінних паперів. Фундаментальний аналіз цінних паперів: сутність, завдання і етапи проведення
2. Технічний аналіз цінних паперів
3. Рейтингова оцінка емітента та цінних паперів
4. Портфель цінних паперів: поняття, види, мета формування та завдання управління
5. Оцінка доходу та ризику портфеля цінних паперів

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Пр.	Лаб.	СРС
Модуль. Фінансовий ринок	2 / 72	12	24		36
ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари	0,5 / 18	4	6		8
ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент	1,5 / 54	8	18		28

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
	7.050107
ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари	4
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність та основні риси	2
Тема 2. Фінансові обчислювання у комерційних угодах	2
ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент	8
Тема 1. Цінні папери як товар фінансового ринку	2
Тема 2. Акції як основа формування власного капіталу підприємства	2
Тема 3. Облігації як джерело формування позикового капіталу	2
Тема 4. Аналіз цінних паперів	2
Разом	12

2.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин
	7.050107
ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари	6
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність та основні риси	2
Тема 2. Фінансові обчислювання у комерційних угодах	4
ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент	18
Тема 1. Цінні папери як товар фінансового ринку	2
Тема 2. Ринок цінних паперів як складова фінансового ринку	2
Тема 3. Акції як основа формування власного капіталу підприємства	4
Тема 4. Облігації як джерело формування позикового капіталу	2
Тема 5. Вексель. Вексельний обіг в Україні	4
Тема 6. Аналіз цінних паперів	4
Разом	24

2.2.4. Індивідуальні завдання.

При вивченні даної дисципліни навчальним планом передбачено виконання розрахунково-графічного завдання (РГЗ). РГЗ виконується згідно з „Методичними вказівками до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни “Фінансовий ринок” (для студентів усіх форм навчання спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства”).

Мета РГЗ - поглибити теоретичні знання студента щодо управління доходом та ризиком інвестицій в цінні папери.

РГЗ складається з двох частин. У першій частині студент, використовуючи модель оцінки капітальних активів У. Шарпа, розраховує очікуваний дохід по цінному паперу (портфелю цінних паперів) з урахуванням ризику, у другій частині - вирішує практичні задачі за особистим варіантом.

Обсяг у годинах – 8.

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, засвоєння необхідних умінь і навичок у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Під час такої роботи

використовується навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів та РГЗ.

Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин
	7.050107
ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари	8
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність та основні риси	2
Тема 2. Фінансові обчислювання у комерційних угодах	6
ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент	28
Тема 1. Цінні папери як товар фінансового ринку	4
Тема 2. Ринок цінних паперів як складова фінансового ринку	2
Тема 3. Акції як основа формування власного капіталу підприємства	4
Тема 4. Облігації як джерело формування позикового капіталу	2
Тема 5. Вексель. Вексельний обіг в Україні	4
Тема 6. Аналіз цінних паперів	4
Виконання РГЗ	8
Разом	36

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю		Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1.	Тестовий контроль №1	10
	Завдання РГЗ	10
ЗМ 2.	Тестовий контроль №2	30
	Завдання РГЗ	10
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ		
Залік		40
Всього за модулем		100

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4 Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Горшина О.К. Цінні папери: Навч. Посібник. – К.: Центр навч.літ.-ри, 2006.-128с.	2
2. Колісник М.К., Маслак О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник - Львів, Нац. ун.-т, 2004.- 192с.	1
3. Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок: Навч.посібник.- К.:Каравела, 2004.-341с.	1-2
4. Пасічник В.Г., Афаліна О.В. Ринок цінних паперів: Навч.посібник.-К.: Центр навч. літ.-ри, 2005.- 168с.	2
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: Дело, 1992. – 321с.	1
2. Додаткові джерела	
1. Кузнецова Н.С., Назарчук І.Р. Ринок цінних паперів в Україні і правові основи його формування та функціонування. – К.: ЮРІНКОН, 1998 – 528с.	2
2. Меркулов Я.С. Теоретическое и практическое пособие по финансовым вычислениям. – М.: ИНФРА-М., 1996 - 234с.	1
3. Шарп У.Ф., Александер Г., Бейли Дж. Инвестиции. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 1028 с.	1-2

3. Методичне забезпечення	
1. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансовий ринок” Укл. Н.О. Волгіна. – Харків: ХДАМГ, 2003 – 81с.	1-2
2. Методичні вказівки до самостійного вивчення курсу “Фінансовий ринок” і проведення практичних занять (для студентів 5 курсу спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства”) Укл. Н.О. Волгіна. – Харків: ХНАМГ, 2004 – 52с.	1-2
3. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни “Фінансовий ринок” (для студентів усіх форм навчання спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства”). – Укл. Волгіна Н.О. – Харків: ХНАМГ, 2007.- 36 с.	1-2

3. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (для студентів 5 курсу заочної форми навчання)

3.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КР	РГЗ		
6.050100 - Економіка підприємства Економіка підприємств міського гос-подарства	3 / 108	9	12	8	4		96			16		9

3.2. Зміст дисципліни

Модуль. Фінансовий ринок (3 / 108)

ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари (1 / 36)

1.1 Фінансовий ринок: сутність та основні риси

1. Поняття фінансового ринку, його роль і місце в системі фінансово-економічних відносин

2. Структура та функції фінансового ринку
3. Товари та суб'єкти фінансового ринку
4. Характеристика грошового ринку
5. Ринок капіталів як джерело довгострокових фінансових ресурсів

1.2 Фінансові обчислювання у комерційних угодах

1. Термінологія фінансових обчислювань
2. Оцінка грошей у часі. Нарощування та дисконтування вартості грошей
3. Відсоткова та облікова, ефективна та номінальна ставки
4. Зміна умов фінансової угоди. Еквівалентні ставки
5. Фінансові ренти: сутність, види, визначення основних параметрів

ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент (2 / 72)

2.1 Цінні папери як товар фінансового ринку

1. Сутність та властивості цінних паперів. Функції і роль цінних паперів в економіці
2. Класифікація цінних паперів
3. Вартість цінних паперів
4. Види і форми отримання доходу за цінними паперами

2.2 Ринок цінних паперів як складова фінансового ринку

1. Характеристика ринку цінних паперів: поняття, функції, структура. Учасники і професіонали фондового ринку
2. Регулювання фондового ринку: мета, суб'єкти, види
3. Первинний ринок цінних паперів
4. Вторинний фондовий ринок

2.3 Акції як основа формування власного капіталу підприємства

1. Характеристика акцій: сутність, цілі випуску, види, реквізити
2. Вартість акцій. Показники якості акцій
3. Оцінка акцій
4. Дивіденди та дивідендна політика підприємства

2.4 Облігації як джерело формування позикового капіталу

1. Характеристика облігацій: сутність, цілі випуску, реквізити
2. Класифікація облігацій
3. Вартість облігацій
4. Види і визначення доходу за облігаціями

2.5 Вексель. Вексельний обіг в Україні

1. Сутність векселя, функції векселів в економіці. Термінологія вексельного обігу. Особливості вексельного обігу в Україні
2. Класифікація векселів

3. Акцепт, аваль і протест векселя
4. Банківські операції з векселями

2.6 Аналіз цінних паперів

1. Цілі та види аналізу цінних паперів. Фундаментальний аналіз цінних паперів: сутність, завдання і етапи проведення
2. Технічний аналіз цінних паперів
3. Рейтингова оцінка емітента та цінних паперів
4. Портфель цінних паперів: поняття, види, мета формування та завдання управління
5. Оцінка доходу та ризику портфеля цінних паперів

3.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Пр.	Лаб.	СРС
Модуль. Фінансовий ринок	3 / 108	8	4		96
ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари	1 / 36	4	2		30
ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент	2 / 72	4	2		66

3.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
	6.050100
ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари	4
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність та основні риси	2
Тема 2. Фінансові обчислювання у комерційних угодах	2
ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент	4
Тема 1. Цінні папери як товар фінансового ринку	2
Тема 4. Аналіз цінних паперів	2
Разом	8

3.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин
	6.050100
ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари	2
Тема 2. Фінансові обчислювання у комерційних угодах	2
ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент	2
Тема 6. Аналіз цінних паперів	2
Разом	4

3.2.4. Індивідуальні завдання

При вивченні даної дисципліни навчальним планом передбачено виконання розрахунково-графічного завдання (РГЗ). РГЗ виконується згідно з „Методичними вказівками до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни “Фінансовий ринок” (для студентів усіх форм навчання спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства”).

Мета РГЗ - поглибити теоретичні знання студента щодо управління доходом та ризиком інвестицій в цінні папери.

РГЗ складається з двох частин. У першій частині студент, використовуючи модель оцінки капітальних активів У. Шарпа, розраховує очікуваний доход по цінному паперу (портфелю цінних паперів) з урахуванням ризику, у другій частині - вирішує практичні задачі за особистим варіантом.

Обсяг у годинах – 16.

3.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, засвоєння необхідних умінь і навичок у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Під час такої роботи використовується навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів та РГЗ.

Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин
	6.050100
ЗМ 1. Фінансовий ринок і його товари	30
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність та основні риси	10

Продовження табл.

Тема 2. Фінансові обчислювання у комерційних угодах	20
ЗМ 2. Цінні папери як фінансовий інструмент	66
Тема 1. Цінні папери як товар фінансового ринку	8
Тема 2. Ринок цінних паперів як складова фінансового ринку	6
Тема 3. Акції як основа формування власного капіталу підприємства	10
Тема 4. Облігації як джерело формування позикового капіталу	8
Тема 5. Вексель. Вексельний обіг в Україні	8
Тема 6. Аналіз цінних паперів	10
Виконання РГЗ	16
Разом	96

3.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю		Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1.	Завдання РГЗ	30
ЗМ 2.	Завдання РГЗ	30
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ		
Залік		40
Всього за модулем		100

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно		D
більше 50-60 включно	Задовільно	E
більше 25-50 включно		FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

3.4 Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Горшина О.К. Цінні папери: Навч. Посібник. – К.: Центр навч.літ.-ри, 2006.-128с.	2
2. Колісник М.К., Маслак О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник - Львів, Нац. ун.-т, 2004.- 192с.	1
3. Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок: Навч.посібник.- К.:Каравела, 2004.-341с.	1-2
4. Пасічник В.Г., Афаліна О.В. Ринок цінних паперів: Навч.посібник.-К.: Центр навч. літ.-ри, 2005.- 168с.	2
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: Дело, 1992. – 321с.	1
2. Додаткові джерела	
1. Кузнецова Н.С., Назарчук І.Р. Ринок цінних паперів в Україні і правові основи його формування та функціонування. – К.: ЮРІНКОН, 1998 – 528с.	2
2. Меркулов Я.С. Теоретическое и практическое пособие по финансовым вычислениям. – М.: ИНФРА-М., 1996 - 234с.	1
3. Шарп У.Ф., Александер Г., Бейли Дж. Инвестиции. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 1028 с.	1-2
3. Методичне забезпечення	
1. Конспект лекцій з дисципліни “Фінансовий ринок” Укл. Н.О. Волгіна. – Харків: ХДАМГ, 2003 – 81с.	1-2
2. Методичні вказівки до самостійного вивчення курсу “Фінансовий ринок” і проведення практичних занять (для студентів 5 курсу спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства”) Укл. Н.О. Волгіна. – Харків: ХНАМГ, 2004 – 52с.	1-2
3. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни “Фінансовий ринок” (для студентів усіх форм навчання спеціальності 7.050107 “Економіка підприємства”). – Укл. Волгіна Н.О. – Харків: ХНАМГ, 2007.- 36 с.	1-2

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Фінансовий ринок” для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання спеціальності 6.050100 та 7.050107 – „Економіка підприємства”.

Укладач: Наталія Олександрівна Волгіна

План 2009, поз. 448Р

Підп. до друку 27.05.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 0,9	Обл.-вид.арк 1,2
Замовл. № 4510	Тираж 10 прим	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12